

Sygn. akt *XVII AmE 271/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	Starszy sekretarz sądowy Joanna Preizner

po rozpoznaniu 28 października 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 15 czerwca 2018 r. Nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że w punkcie drugim obniża karę pieniężną do kwoty 975,00 zł (dziewięćset siedemdziesiąt pięć złotych);
2. oddala odwołanie w pozostałej części;
3. znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 271/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 czerwca 2018 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r., poz. 755, 650, 685 i 771) (dalej p.e.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r. Nr 133, poz. 924) (dalej Rozporządzenie) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.) (dalej k.p.a.) w związku z art. 30 ust. 1 p.e., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego orzekł, że (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. (dalej powód) naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 p.e. w dniach 11-12 sierpnia 2015 r. oraz 26-27 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w Ł., ul. (...) i za to działanie

na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. wymierzył (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. karę pieniężną w wysokości 3 930,00 zł.

Od powyższej Decyzji powód złożył odwołanie, zaskarżając Decyzję w całości oraz wniósł o:

- 1) uchylenie zaskarżonej Decyzji;
- 2) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka W. O. (1) na okoliczność treści uzgodnień z operatorem, co do wartości i wysokości obowiązujących ograniczeń w dostawie energii;
- 3) przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci umów o świadczenie usług dystrybucji zawartych przez operatora - (...) Sp. z o.o. w P. z innymi podmiotami w rejonie prowadzenia działalności przez powoda z okresu 2009-2014 roku na dostawę energii elektrycznej z poborem mocy 1600 kW- 2000 kW wraz z załącznikiem zawierającym informację o wysokości poboru mocy przy wprowadzeniu danych stopni zasilania i w tym też celu zobowiązanie (...) Sp. z o.o. w P. do nadesłania przedmiotowych umów (po anonimizacji danych, co do wysokości umówionego wynagrodzenia i innych stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa) na okoliczność faktycznie stosowanych przez operatora ograniczeń poboru energii przy kolejnych stopniach zasilania, zgodnego oświadczenia woli stron, co do umówionych wartości poboru energii przy kolejnych stopniach ograniczenia poboru energii;
- 4) zasądzenie od Prezesa URE na rzecz strony kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Zaskarżonej Decyzji powód zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonej Decyzji, tj. art. 7a § 1 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie i pominięcie istnienia wątpliwości, co do normy prawnej kształtującej obowiązki strony, co do obowiązku ograniczenia poboru mocy, a wynikającej z treści umów łączących stronę z operatorem, wielkości kolejnych stopni zasilania,
2. naruszenie przepisów postępowania, które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonej Decyzji, tj. art. 77 § 1 k.p.a. poprzez zaniechanie zebrania wyczerpującego materiału dowodowego w sprawie, objętego wnioskiem strony,
3. naruszenie przepisów postępowania, które to naruszenie miało wpływ na treść zaskarżonej Decyzji, tj. art. 75 § 1 k.p.a., a w konsekwencji naruszenie prawa materialnego, tj. art. 76 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c. i pominięcie, iż zapis w załączniku nr 4 w pkt 8 do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z dnia 16 listopada 2009 r. dowodzi obowiązku zachowania formy pisemnej, lecz zastrzeżonej wyłącznie ad probationem, a zatem zmiany tej części umowy dokonane w każdej innej formie pozostają skuteczne, strona zaś jest uprawniona- co też jak podał powód uczyniła, do dowodzenia istnienia zgodnego oświadczenia woli stron umowy, także przy pomocy zeznań świadków, ale również i innych dowodów.

W uzasadnieniu odwołania powód zauważył, że organ nie dostrzegł podnoszonej przez powoda wątpliwości co do treści normy prawnej obowiązującej stronę, a zawartej między innymi w umowie z 16 listopada 2009 r. Swoją argumentację oparł bowiem wyłącznie na treści tej umowy i załącznika nr 4, pomijając konieczność wyjaśnienia, czy strona w formie ustnej odstąpiła od przedmiotowych ograniczeń. Powód podkreślił, że w umowie, konkretnie w pkt 8 załącznika nr 4 do umowy, przewidziany został sposób postępowania w sprawie zmiany wysokości poszczególnych stopni zasilania. Mianowicie wymaga on dochowania formy pisemnej niemniej jednak, jak podał powód, nie zawiera rygору przewidzianego dla formy szczególnej. Powód zaznaczył, że obowiązek dochowania formy pisemnej ma więc to znaczenie, że została ona zastrzeżona dla celów dowodowych. Powód wywiódł, że brak zachowania tej formy nie oznacza nieskuteczności zgodnych oświadczeń woli stron, czy tym bardziej zmian w zakresie praw i obowiązków stron umowy. Wskazał więc, że strona w postępowaniu przed Prezesem była w pełni uprawniona do dowodzenia, iż w istocie zakres ograniczeń został przez strony umówiony według wartości podnoszonych przez stronę w piśmie z 19 września 2017 r.

Powód wskazał, że jego stanowisko zostało wykazane obowiązkiem kształtowania ograniczeń z poszanowaniem zasady równomierności. Natomiast, jak zauważył, strona wykazała w toku postępowania, również dla potwierdzenia faktycznego ustalenia równomiernych ograniczeń, iż w kolejnej umowie ograniczenia te były identyczne jak te ustalone telefonicznie.

Powód zwrócił uwagę, że analiza treści załącznika nr 4 do umowy dowodzi, iż już pierwsze ograniczenie narusza zasadę równomierności, ponieważ przy 12 stopniu ograniczenie wynosi aż 600 kW, a zatem 30%. Ponadto nawet podstawowy stopień zasilania (1600 kW) określony w załączniku do umowy z 16 listopada 2009 r. nie odpowiada nawet wartości dostawy energii określonej tą umową na 2000 kW. Powód podniósł, iż tego rodzaju rozbieżności dowodzą istnienia wątpliwości co do treści normy nakładającej na stronę obowiązek określonego zachowania i ograniczenia jej uprawnień wynikających z umowy. Podsumował, że jest to zatem istotna rozbieżność w rzeczywistości wskazująca na istnienie błędnych zapisów w umowie, które nie powinny być stosowane w okresie, w którym miało dojść do zwiększonego poboru mocy.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o oddalenie odwołania oraz oddalenie wniosków dowodowych powoda, przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego na okoliczność prawidłowości zaskarżonej Decyzji oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. zawarła 29 marca 2005 r. z (...) S.A. umowę sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług przesyłowych nr (...) zawierającą załącznik nr 1, przedmiotem której było określenie praw i obowiązków stron związanych ze sprzedażą i zakupem energii oraz świadczeniem usług przesyłowych do obiektu odbiorcy – Fabryki (...). W § 1 ust. 1 załącznika nr 1 do tej umowy oznaczono moc umowną na poziomie 1000 kW. Moc umowną w tej wysokości wskazano także w § 3 załącznika nr 1 do umowy (dowód: umowa z załącznikiem k. 20- 26 akt adm.).

W międzyczasie zmieniona została moc umowna dla obiektu odbiorcy, tj. podniesiono ją do wysokości 1600 kW (dowód: oświadczenie k. 65- 67 akt adm.).

W dniu 16 listopada 2009 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. zawarła z (...) Sp. z o.o. Umowę nr (...) o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej do obiektu odbiorcy – Fabryki (...) przy ul. (...), (...)-(...) Ł.. Przedmiotowa Umowa zawiera kilka załączników (dowód: umowa z załącznikami k. 11- 19, 33- 41 akt adm.). W dniu 18 stycznia 2012 r. podpisano Aneks nr (...) do Umowy (dowód: Aneks nr (...) k. 42 akt adm.). W § 1 ust. 2 Załącznika nr 1 do tej Umowy oznaczono nową moc umowną obiektu na poziomie 2000 kW.

W myśl § 6 ust. 1 pkt 15 ww. Umowy odbiorca zobowiązuje się do ograniczenia poboru mocy w przypadku wprowadzenia ograniczeń na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów, zgodnie z trybem określonym w Załączniku nr 4 do umowy.

W Załączniku nr 4 do Umowy określono szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń. W jego ustępie 1 na podstawie Rozporządzenia ustalono dla roku zawarcia Umowy oznaczone wielkości dopuszczalnego poboru mocy dla ww. obiektu. Dla 11 stopnia zasilania określono moc na poziomie 1600 kW, dla 12 stopnia zasilania moc w wysokości 1400 kW, dla 13 stopnia zasilania moc w wysokości 1300 kW, dla 14 stopnia zasilania moc w wysokości 1200 kW, dla 15 stopnia zasilania moc w wysokości 1100 kW, dla 16 stopnia zasilania moc w wysokości 1000 kW, dla 17 stopnia zasilania moc w wysokości 900 kW, dla 18 stopnia zasilania moc w wysokości 800 kW, dla 19 stopnia zasilania moc w wysokości 700 kW, a dla 20 stopnia zasilania moc bezpieczną 600 kW.

Zgodnie z treścią ustępu 2 Załącznika nr 4 do Umowy o obowiązujących w najbliższych 12 godzinach stopniach zasilania i przewidywanych na następne 12 godzin odbiorca powiadamiany będzie drogą radiową w komunikatach

energetycznych nadawanych w programie I (...) S.A. o godzinie 7:55 i 19:55 lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach telefonicznie, w postaci komunikatów dyspozytorskich wydawanych przez właściwą terenowo Rejonową Dyspozycję (...).

Jak stanowi ustęp 5 tego Załącznika jeżeli żadna ze stron, w terminie 30 dni przed upływem okresu obowiązywania ograniczeń, nie zgłosi zmian w zapisach dotyczących wprowadzania ograniczeń, to przyjmuje się, że obowiązują one przez kolejny rok. Oznaczone wielkości dopuszczalnego poboru mocy dla ww. obiektu, jak też inne regulacje dotyczące ograniczeń nie zostały później zmienione przez strony Umowy.

W ustępie 6 Załącznika nr 4 jako przedstawiciela odbiorcy uprawnionego do przyjmowania telefonicznych uprzedzeń o planowanych ograniczeniach i poleceń dyspozytorskich w zakresie ograniczeń poboru mocy wskazano m.in. W. O..

Z kolei w ustępie 8 postanowiono, że zmiana danych wyszczególnionych w ustępie 1 i zaakceptowanych przez (...) lub danych zawartych w ustępie 6 nie wymaga zmiany Umowy, przy czym strony, dla zachowania skuteczności dokonanych zmian, zobowiązują się do przekazywania aktualnych danych w formie pisemnej.

(...) S.A. (dalej: (...) S.A.” albo (...)) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskim poziomem wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e. wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e., od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Tego samego dnia o godzinie 7:55 i 19:55 pojawiły się komunikaty w Programie(...) informujące o wprowadzonych ograniczeniach (okoliczność bezsporna).

Jednocześnie, 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 p.e., powiadomiły Ministra Gospodarki i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

W czasie obowiązywania ograniczeń W. O. (1) będąc dyrektorem technicznym (...) Sp. z o.o. w Ł. w związku z zauważoną rozbieżnością pomiędzy zapisami Umowy a wielkościami ograniczeń wynikającymi z Rozporządzenia przeprowadził rozmowę telefoniczną z przedstawicielem (...) Sp. z o.o., w trakcie której uzyskał informację na temat prawidłowych wysokości mocy w kolejnych stopniach ograniczeń przy założeniu wartości początkowej 2000 kW dla stopnia 11. Dana informacja została przez niego odnotowana na Umowie (dowód: oświadczenie k. 67 akt adm., pismo(...) k. 8- 9 akt adm., Umowa z Załącznikiem nr 4 k. 18v akt adm.).

W dniu 20 października 2015 r. (...) Sp. z o.o. zawarła z (...) Sp. z o.o. kolejną umowę nr (...) o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej do obiektu odbiorcy – Fabryki (...) przy ul. (...) w Ł., w której załączniku nr 1 przy mocy umownej 2000 kW w 11 stopniu, w pkt 6 określono dla 12 stopnia zasilania moc w wysokości 1850 kW, dla 13 stopnia zasilania moc w wysokości 1690 kW, dla 14 stopnia zasilania moc w wysokości 1540 kW, dla 15 stopnia zasilania moc w wysokości 1380 kW, dla 16 stopnia zasilania moc w wysokości 1230 kW, dla 17 stopnia zasilania moc w wysokości 1070 kW, dla 18 stopnia zasilania moc w wysokości 920 kW, dla 19 stopnia zasilania moc w wysokości 760 kW, a dla 20 stopnia zasilania moc bezpieczną 600 kW (dowód: umowa z załącznikiem i OWU k. 45- 55 akt adm.).

Na wezwanie Prezesa URE (...) Sp. z o.o. (dalej: (...)), do którego sieci przyłączona jest (...) Sp. z o.o., pismem z 9 maja 2016 r. przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się powoda do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego w Ł. przy ul. (...) (dowód: k. 3- 4 akt adm.).

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że powód, we wskazanym przez (...) obiekcie, nie dostosował się do wprowadzonych 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Mając na względzie powyższe, pismem z 1 września 2017 r. Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia mu kary pieniężnej, wzywając jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. Ponadto Prezes URE wezwał powoda do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji, otrzymanych przez Prezesa URE od (...), wskazujących na stopień niedostosowania się przez powoda do wprowadzanych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz wezwał powoda do przedstawienia jeszcze innych informacji i dokumentów (dowód: zawiadomienie k. 1- 2 akt adm.).

W piśmie z 19 września 2017 r. powód przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie, załączając stosowne dokumenty (dowód: pismo z załącznikami k. 6- 27 akt adm.) i podnosząc, że nie doszło do niezastosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz że wskazane przez (...) wartości mocy w poszczególnych stopniach zasilania są błędne. Powód wniósł o przeprowadzenie dowodu z załączonych do pisma dokumentów na okoliczność wysokości mocy umownej, wysokości poszczególnych ograniczeń, błędnego ich oznaczenia przez (...) w umowie oraz wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka na okoliczność wysokości mocy umownej, treści informacji o ograniczeniach i weryfikacji błędnych zapisów w załączniku nr 4 do umowy na dostawę energii elektrycznej przez (...).

Następnie pismem z 13 października 2017 r. Prezes URE wezwał (...) do ustosunkowania się do twierdzeń powoda, przedstawienia innych jeszcze wyjaśnień i złożenia dokumentów (dowód: pismo k. 29 akt adm.), na co uzyskał odpowiedź w piśmie z 30 października 2017 r. (dowód: pismo z załącznikami k. 31- 55 akt adm.). (...) wskazał w nim, że plan ograniczeń wynika z zawartej z odbiorcą umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, tj. z pkt 1 Załącznika nr 4, w którym określono dane dotyczące dopuszczalnej wartości mocy w poszczególnych stopniach zasilania. (...) stwierdził nadto, iż nie jest w stanie wskazać przyczyny rozbieżności pomiędzy mocą umowną odbiorcy (2000 kW) a jego dopuszczalnym poborem mocy w 11 stopniu zasilania (1600 kW), niemniej podniósł, iż w jego ocenie nie stanowi to nieprawidłowości. Podniósł też, że nie może odnieść się do twierdzenia odbiorcy, iż po rozmowie telefonicznej w dniu wprowadzenia ograniczeń dokonano korekty mocy w 11 stopniu zasilania, ponieważ nie posiada zapisów rozmów telefonicznych przeprowadzonych z odbiorcą z tego okresu.

Z kolei pismem z 22 lutego 2018 r. Prezes URE wezwał powoda do przedstawienia dodatkowych informacji i dokumentów, przesyłając mu kopię pisma OSD z 30 października 2017 r. (dowód: pismo z załącznikiem k. 59- 61 akt adm.).

Powód w piśmie z 9 marca 2018 r. wniósł o zobowiązanie operatora do przedstawienia kopii umów (po anonimizacji danych) na dostawę energii z innymi podmiotami w rejonie prowadzenia działalności przez powoda z okresu 2009-2014 roku na dostawę energii elektrycznej z poborem mocy 1600- 2000 kW wraz z załącznikiem zawierającym informację o wysokości poboru mocy przy wprowadzeniu danych stopni zasilania. Powód wskazał, że dokumentacja taka pozwoli wykazać, iż zapisy zawarte w załączniku, co do wartości poboru mocy w kolejnych stopniach zostały określone w sposób omyłkowy, zaś sam operator w podobnych przypadkach stosował inne poziomy, co wyłącza winę

spółki za zaistniałe zdarzenia. Do przedmiotowego pisma powód załączył oświadczenie W. O. (1) oraz rachunek zysków i strat (dowód: pismo z załącznikami k. 63- 69 akt adm.).

Pismem z 26 kwietnia 2018 r. zawiadomiono powoda o zakończeniu postępowania w niniejszej sprawie i poinformowano go o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy oraz o możliwości wypowiedzenia się w przedmiocie zgromadzonych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma (dowód: zawiadomienie k. 71 akt adm.).

15 czerwca 2018 r. Prezes URE wydał zaskarżoną Decyzję, w której stwierdził naruszenie przez powoda obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w związku z odnotowaniem przekroczeń poboru energii oszacowanych na podstawie przyjętego dla powoda planu wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej i wymierzył powodowi karę pieniężną w wysokości 3 930,00 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, toteż Sąd nie miał podstaw by odmówić im wiarygodności.

Sąd nie uwzględnił wniosków dowodowych powoda o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka W. O. (1) oraz o przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci umów o świadczenie usług dystrybucji zawartych przez operatora z innymi podmiotami, które pobierały moc na poziomie 1600- 2000 kW w okresie 2009- 2014 roku, ponieważ zgromadzony w sprawie materiał dowodowy był wystarczający do stwierdzenia okoliczności podnoszonych przez powoda, takich jak wskazanie przez operatora w ramach rozmowy telefonicznej prawidłowych wysokości ograniczeń poboru energii, zaś załączenie podobnych umów o świadczenie usług dystrybucji zawartych przez operatora z innymi podmiotami nie było potrzebne jako, że w niniejszej sprawie istotna jest zgodność zapisanej w Umowie powoda i (...) gradacji mocy w ramach stopni zasilania w świetle Rozporządzenia a nie faktycznie stosowane przez operatora ograniczenia poboru w różnych stopniach zasilania w innych umowach. Ponadto zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał na wydanie rozstrzygnięcia zgodnie z tezą powoda o niewłaściwym ustaleniu wartości mocy w poszczególnych stopniach zasilania w Umowie powoda z (...).

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie jest częściowo zasadne w zakresie, w jakim dotyczy błędu odnośnie przyjętych dla powoda w planie ograniczeń zawartym w Załączniku nr 4 do Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z 16 listopada 2009 r. wartości dopuszczalnych mocy w zależności od stopni zasilania. Uwzględnienie przedmiotowego zarzutu skutkować mogło jednak wyłącznie zmianą Decyzji wynikającą z weryfikacji tych mocy, a w konsekwencji okresu naruszenia oraz proporcjonalnym zmniejszeniem kary nałożonej na powoda, bowiem dopuścił się on naruszenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej, aczkolwiek nie w rozmiarze stwierdzonym w Decyzji.

Stosownie do § 5 pkt 1 Rozporządzenia powód jest podmiotem zobowiązanym do stosowania się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, bowiem moc umowna w odniesieniu do obiektu powoda zlokalizowanego w Ł. przy ul. (...) określona została na poziomie 600 kW, a zatem powyżej wskazanej w § 5 pkt 1 Rozporządzenia wielkości 300 kW.

Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

W rozpoznawanej sprawie Prezes URE zarzucił powodowi niezastosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e.

Stosownie do treści tego ostatniego przepisu, **„W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia**

w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.”

Z kolei zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e. w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. W razie wystąpienia takiej sytuacji Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła (art. 11 ust. 7 p.e.).

Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej może powstać w szczególności w następnym:

- 1) działań wynikających z wprowadzenia stanu nadzwyczajnego;
- 2) katastrofy naturalnej albo bezpośredniego zagrożenia wystąpienia awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.);
- 3) wprowadzenia embarga, blokady, ograniczenia lub braku dostaw paliw lub energii elektrycznej z innego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zakłóceń w funkcjonowaniu systemów elektroenergetycznych połączonych z krajowym systemem elektroenergetycznym;
- 4) strajku lub niepokojów społecznych;
- 5) obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, o których mowa w art. 9g ust. 4 pkt 9, lub braku możliwości ich wykorzystania. (art. 11c ust. 1 p.e.).

W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. (art. 11c ust. 2 p.e.).

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7. (art. 11c ust. 3 p.e.).

Reasumując, w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

a) po pierwsze, może wprowadzić ograniczenia w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części do czasu wejścia Rozporządzenia, o którym mowa w art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin;

b) po drugie, niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego

zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie rozporządzenia.

W rozpoznawanej sprawie (...) skorzystały z obu uprawnień tj. w dniach 10-12 sierpnia 2015 roku wprowadziły ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz powiadomiły Ministra Gospodarki o konieczności wprowadzenia ograniczeń na dłuższy okres. Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia znajduje się w treści art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., nie oznacza, że nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 p.e. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 oraz art. 11 d ust. 3 p.e. pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP w okresie występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 p.e. oraz możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwia skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle ograniczonym czasie i na ściśle określonym terytorium.

Jednocześnie w tym miejscu podkreślenia wymaga, że nie ma znaczenia, iż w art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e. jest mowa o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii a w art. 11 d ust. 3 p.e. o wprowadzeniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii, ponieważ wdrożenie ograniczeń w przesyłaniu lub dystrybucji energii normowane jest z punktu widzenia operatora, podczas gdy ograniczenia te w istocie stanowią ograniczenia w dostarczaniu energii przekładające się na ograniczenia w poborze tej energii, wywołujące skutki dla odbiorcy. Tym samym należało uznać, że w danym zakresie ustawodawca posłużył się różnymi wyrazami dla opisanego tego samego, aczkolwiek z perspektywy dwóch różnych stron- operatora i odbiorcy.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że w art. 11, 11c i 11 d p.e. ustawodawca wielokrotnie i konsekwentnie posługuje się sformułowaniem o wprowadzeniu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Mianowicie ustawodawca uregulował m.in., iż w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e.); podał na czym rzeczzone ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej polegają (art. 11 ust. 3 p.e.); upoważnił Radę Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1 (art. 11 ust. 6 p.e.), w związku z czym w Rozporządzeniu zawarto szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz konkretnie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, stąd Rozporządzenie odnosi do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, w tym określa zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11 ust. 6a pkt 4 p.e.); wskazał w art. 11 c ust. 1 p.e. w następstwie czego może powstać zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej i jakie kompetencje ma operator w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, włącznie z możliwością wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 11c ust. 2 p.e.); zaś w art. 11d ust. 1 p.e. wprost odniósł się do sytuacji wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej opisanej w art. 11 c ust. 1 p.e., normując jakie działania podejmuje wówczas operator oraz ustanawiając jednocześnie w art. 11 d ust. 3 p.e. dla operatorów, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, możliwość wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Wynika z tego, że skoro ustawodawca cały czas w powołanych przepisach odnosi się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii to w art. 11 d ust. 3 p.e., w którym ustanawia możliwość wprowadzenia ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, do którego odnoszą się wszystkie pozostałe wymienione przepisy poruszające kwestie przedsięwzięcia działań zapobiegawczych w postaci ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, faktycznie reguluje tożsamą czynność wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii.

Ostatecznie za taką konkluzją przemawia uregulowanie z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., iż karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Oznacza ono bowiem, że m.in. na mocy art. 11 d ust. 3 p.e. traktującym dosłownie o wprowadzaniu ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii w rzeczywistości wprowadzane są ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii.

W świetle powyższego OSP posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3 p.e., zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 p.e. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiła uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

Zatem przepis art. 11d ust. 3 p.e. stanowi samoistną materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej a niezastosowanie się do nich przez podmioty do tego zobowiązane jest sankcjonowane karą pieniężną określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. Tym samym przekroczenie poboru energii nie tylko w dniach od 12 do 31 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów w kwestii ograniczeń, ale również w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywały ograniczenia wprowadzone przez OSP na mocy art. 11d ust. 3 p.e., jest zagrożone karą pieniężną z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Przy czym skoro to operatorzy systemu elektroenergetycznego wprowadzają ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na zasadzie art. 11d ust. 3 p.e. stosowanie się do ograniczeń w poborze energii obciąża odbiorców tej energii, którzy podlegają karze w razie naruszenia ustalonych przez operatorów ograniczeń. Zgodnie bowiem z treścią art. 56 ust.1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Przepis ten nie zawęża kręgu podmiotów podlegających karze, tak więc obejmuje on wszystkie podmioty niestosujące się do ograniczeń w poborze, a tym samym wszystkich odbiorców energii.

Powód nie dostosował się do wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e ograniczeń w poborze energii.

Podkreślenia wymaga, iż niedostosowanie się przez powoda do ograniczeń wystąpiło mimo, że komunikaty na temat wprowadzenia ograniczeń ogłoszone zostały w radiu- począwszy od 10 sierpnia 2015 r., o godzinie 7:55 i 19:55 w programie (...). Natomiast komunikaty przekazywane drogą radiową były dla powoda wiążące. Wynika to z § 12 ust. 2 Rozporządzenia ustanawiającego generalny sposób powiadomienia o obostrzeniach drogą radiową w komunikatach energetycznych właśnie w programie (...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz z § 12 ust. 1 Rozporządzenia, który zakłada, że ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania. Tym samym wobec powiadomienia powoda drogą radiową zgodnie z § 12 Rozporządzenia przed wprowadzeniem obostrzeń, powód powinien podporządkować się nakazom zawartym w rzeczonych komunikatach, czego nie uczynił.

Niepodporządkowanie przez powoda nakazom ograniczenia poboru energii określonym w komunikatach radiowych należy zatem uznać za naruszenie prawa. Usprawiedliwieniem dla tego zachowania nie może być okoliczność, iż faktycznie od wielu lat nie wprowadzano ograniczeń w poborze energii, gdyż powód powinien wdrożyć polecenia zawarte w komunikatach radiowych, nawet jeśli stanowiły one pewne zaskoczenie.

Zaistniała zatem przesłanka do nałożenia na powoda przez Prezesa URE- jako organ wymieniony w art. 56 ust. 2 p.e.- kary pieniężnej, która ma charakter obligatoryjny.

Według Prezesa URE niedostosowanie powoda miało miejsce w dniach 11, 12, 26, 27 sierpnia 2015 r., co stwierdził w Decyzji, w której oznaczono wartości przekroczeń poboru dla każdego dnia z osobna i obliczono karę w oparciu o łączne przekroczenie mocy w ciągu tych czterech dni. Jednak podstawę obliczeń wartości tych przekroczeń oparto na parametrach dopuszczalnego poboru mocy określonych w błędnie ustalonym dla powoda planie wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej zawartym w pkt 1 Załącznika nr 4 do Umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej obowiązującej w okresie wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii od 10 do 31 sierpnia 2015 r. Błąd ten wynika z oznaczenia w ww. planie w 11 stopniu zasilania dopuszczalnej mocy obiektu powoda w wysokości 1600 kW, podczas gdy jednocześnie w § 1 ust. 2 Załącznika nr 1 do rzeczony Umowy ustanowiono moc umowną na poziomie 2000 kW. Oznacza to, że moc w 11 stopniu zasilania powinna wynosić właśnie 2000 kW a nie 1600 kW.

Sąd nie zgadza się z twierdzeniem, że uzgodnienie mocy umownej w danej wysokości 2000 kW nie implikuje oznaczenia w planie ograniczeń dopuszczalnej mocy w 11 stopniu zasilania na poziomie 2000 kW. Zgodnie bowiem z § 9 pkt 1 Rozporządzenia 11 stopień zasilania określa, że odbiorca może pobierać moc do wysokości mocy umownej określonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy. Tym samym jedyną wartością graniczną w 11 stopniu zasilania jest wysokość mocy umownej. W przypadku więc uzgodnionej mocy umownej na 2000 kW odbiorca może pobierać moc aż do tej wysokości, byleby nie przekraczał tej mocy. W myśl bowiem przytoczonego przepisu może pobierać moc co najwyżej do wysokości 2000 kW, bo taka została ustalona w Umowie. Z powyższego wynika, że pułap mocy jaką może pobierać odbiorca w 11 stopniu zasilania opiera się na wysokości mocy umownej a nie innych wartościach.

Wobec stwierdzenia, że dopuszczalna moc w 11 stopniu zasilania w przypadku obiektu powoda wynosi 2000 kW, kolejne stopnie zasilania od 12 do 19 powinny być adekwatnie skorelowane. Jak stanowi bowiem § 9 pkt 2 Rozporządzenia stopnie zasilania od 12 do 19 powinny zapewniać równomierne obniżanie mocy elektrycznej pobieranej przez odbiorcę, a skoro tak inna jest gradacja w przypadku umownej mocy wyjściowej 2000 kW i inna w przypadku 1600 kW. Stopniowe zejście z mocy 1600 kW zapisane w planie ograniczeń nie będzie zatem właściwe dla mocy 2000 kW. Dlatego gradację zastosowaną w planie ograniczeń zawartym w pkt 1 Załącznika nr 4 do Umowy należało odrzucić jako nieprawidłową dla mocy umownej 2000 kW zgodnej z Umową.

W sytuacji wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii w dniu 10 sierpnia 2015 r. powód orientując się, że w jego planie błędnie przyporządkowano dopuszczalne moce w zależności od stopnia zasilania skontaktował się telefonicznie z (...) w tej sprawie, uzyskując informację o konieczności stosowania prawidłowych dopuszczalnych mocy w świetle Rozporządzenia. Ustalono na nowo wartości dopuszczalnych mocy powód naniósł na treść Umowy łączącej go z (...) (k. 18v akt adm.). I tak moc umowna w 11 stopniu zasilania została określona na poziomie 2000 kW, moc w 12 stopniu określona została zatem na 1840 kW, moc w 13 stopniu wyniosła zatem 1685 kW, moc w 14 stopniu- 1530, moc w 15 stopniu- 1375 kW, moc w 16 stopniu- 1220 kW, moc w 17 stopniu- 1065 kW, moc w 18 stopniu- 910 kW, moc w 19 stopniu- 755 kW, aż do mocy bezpiecznej określonej w 20 stopniu zasilania na 600 kW.

W ocenie Sądu te właśnie wartości zapewniają równomierne obniżanie mocy elektrycznej pobieranej przez odbiorcę w odniesieniu do wartości początkowej 2000 kW, za czym przemawia ustalenie praktycznie analogicznej gradacji mocy już w ramach następnej umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej zawartej przez powoda z (...) w dniu 20 października 2015 r., gdyż gradacja w niej zamieszczona również dotyczy początkowej mocy umownej 2000 kW, jako, że jej wysokość nie zmieniła się w następnej umowie.

Sąd zważył, iż ustaleń telefonicznych między powodem i (...), do których nawiązywał powód, nie należy traktować jako zmiany Umowy, ale wyłącznie jako reakcję na błędne przyporządkowanie wartości dopuszczalnych mocy w planie ograniczeń, w konsekwencji czego odniesiono się do prawidłowych wartości na gruncie § 9 Rozporządzenia. Konkretnie wartości mocy nie są bowiem określone przez strony Umowy, ponieważ wynikają z treści rzeczony § 9 Rozporządzenia. Dlatego ich stosowanie nie zależy od umówienia się stron, a przez to skuteczności i ważności tych ustaleń. Strony, jako obowiązane do stosowania Rozporządzenia są zobligowane do zastosowania stopniowania mocy zgodnego z tym Rozporządzeniem a nie stopniowania zależnego od woli stron. Tym samym gdyby nawet nie doszło do

telefonicznych uzgodnień Sąd musiałby uznać, że oznaczone przez (...) w Umowie zejście od 12 do 19 stopnia zasilania jest nieproporcjonalne w myśl § 9 pkt 2 Rozporządzenia w kontekście mocy umownej powoda w wysokości 2000 kW, gdyż zostało obliczone dla mocy umownej 1600 kW.

Biorąc zatem pod uwagę powyższe, Sąd stwierdził, że dokonane przez Prezesa URE- na podstawie informacji uzyskanych od (...) ustalenie wartości przekroczeń poboru energii przez powoda, nie powinno bazować ani na mocy umownej w 11 stopniu zasilania w wysokości 1600 kW, ani na przyporządkowanych w Umowie wielkościach dopuszczalnego poboru mocy w stopniach od 12 do 19. Skoro jednak szacując przekroczenia poboru energii przez powoda kierowano się tymi wartościami to wyniki nie są miarodajne przy założeniu gwarantowanej powodowi w Umowie mocy umownej w wysokości 2000 kW.

Sąd mógł wszelako samodzielnie ustalić wielkości realnego przekroczenia poboru przez powoda, porównując wartości maksymalnego poboru mocy przez powoda w poszczególnych dniach i godzinach z prawidłowymi wartościami maksymalnego dopuszczalnego poboru mocy przez powoda w poszczególnych stopniach zasilania.

Po dokonaniu sprawdzenia Sąd uznał, że powód z całą pewnością dopuścił się naruszenia ograniczeń poboru tylko w dniu 11 sierpnia 2015 r. w trakcie obowiązywania 19 stopnia zasilania, w godzinie 11, 12 i 13. Wartość przekroczenia wyniosła w godzinie 11- 0,055 MW, w godzinie 12- 0,175 MW, w godzinie 13- 0,095 MW. Łącznie dla wyżej wymienionego okresu powód przekroczył 0,325 MW, podczas gdy w Decyzji ustalono w oparciu o błędne parametry, że przekroczył 1,31 MW.

Powyższe ustalenia determinują zmianę Decyzji w związku z uznaniem, że powód naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w dniu 11 sierpnia 2015 r. w mniejszym zakresie, a nie naruszył tego obowiązku w ogóle w dniu 12, 26 i 27 sierpnia 2015 r., przez co konieczna staje się zmiana kary w związku ze zmniejszonym rozmiarem naruszenia.

Przechodząc zatem do wymiaru kary Sąd zważył, iż stosownie do przepisu art. 56 ust. 3 p.e. wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...). Zgodnie natomiast z ust. 6, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Oceniając stopień szkodliwości czynu w świetle art. 115 § 2 kk, wobec braku definicji legalnej tego pojęcia w Prawie energetycznym, Sąd mając na względzie powyższe rozważania musiał wziąć pod uwagę, że powód przekroczył pobór energii jednego dnia- 11 sierpnia 2015 r. w ciągu trzech godzin, przy czym do przekroczenia doszło kiedy obowiązywał 19 stopień zasilania, czyli zostało zaordynowane prawie największe ograniczenie. Natomiast odnotowano wtedy wartość przekroczenia przez powoda dopuszczalnego poboru mocy, która wyniosła łącznie 0,325 MW. Jest to niebagatelne przekroczenie.

Powód nie stosując się do ograniczeń wprowadzonych ze względu na wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e., dokonując w okresie trudnych warunków zewnętrznych- niskiego stanu wód i upałów mających przełożenie na to bezpieczeństwo- przekroczenia poboru energii w powyższym zakresie, w sposób bezpośredni oddziaływał negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne kraju. Pomimo bowiem, że krajowy system elektroenergetyczny ((...)) funkcjonował dalej skutkiem działania powoda mogło być wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego (...).

Zagrożenie dla pracy (...) jest potęgowane jeśli również inni odbiorcy nie stosują się do ustalonych ograniczeń w poborze energii, dlatego tak ważne jest podporządkowanie poszczególnych odbiorców wprowadzonym restrykcjom. Nie można zatem nie rozpatrywać naruszenia powoda w kontekście niebezpieczeństwa jakie niesie choćby jednostkowe nieznaczne przekroczenie poboru energii przyczyniające się do ogólnego wzrostu przekroczeń wpływających na pracę (...). Wobec więc tego, że nawet nominalnie niewysokie przekroczenie przekłada się na ryzyko

doprowadzenia do zakłócenia tak istotnego dla całego kraju systemu, należało uznać, że przekroczenia jakich dopuścił się powód nie były znikomo szkodliwe, ich stopień szkodliwości jest znaczny.

Powyższe nie oznacza odpowiedzialności zbiorowej, ponieważ powód odpowiada tylko za przekroczenia, których dopuścił się indywidualnie. Jedynie waga tych przekroczeń jest potęgowana w perspektywie skutków jakie mogą wystąpić w (...) stanowiącym niejako „system naczyń połączonych”, przez co może dojść do tzw. blackout-u, czyli awarii i kompletnego odcięcia energii mającego daleko idące konsekwencje.

Z tego względu odstąpienie od nałożenia na powoda kary na podstawie ww. przepisu art. 56 ust. 6a p.e., zgodnie z którym Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek, nie było możliwe.

W kwestii zawinięcia trzeba natomiast podnieść, iż ze względu na specyfikę działalności prowadzonej przez powoda zabezpieczył się on ustalając w Umowie wielkość mocy bezpiecznej w 20 stopniu zasilania na 600 kW, tym niemniej i tak dopuścił się przekroczeń w newralgicznym dla systemu elektroenergetycznego momencie. Podkreślenia wymaga, że powód nie został wyłączony od konieczności podporządkowania się wprowadzanym ograniczeniom poboru energii na podstawie § 6 ust. 1 Rozporządzenia, toteż powinien zminimalizować pobór energii zgodnie z wytycznymi.

Konkludując wywieść trzeba, że powód będąc zobowiązanym do stosowania się do ograniczeń nie podjął wystarczających działań ostrożnościowo- prewencyjnych, w tym nie ustalił na przyszłość postępowania, które pozwoliłoby na wdrożenie ograniczeń poboru energii w odpowiednim tempie, zgodnie z komunikatami radiowymi. W ocenie Sądu świadczy to o braku dostatecznej staranności powoda, który z uwagi na rozmiar działalności powinien wykazać się dużą zapobiegliwością.

Jeśli chodzi o dotychczasowe zachowanie podmiotu Sąd przyjął, iż brak jest danych na temat wcześniejszych naruszeń prawa energetycznego przez powoda.

Mając na uwadze limit kary określony treścią art. 56 ust. 3 p.e. Sąd uznał więc, że kara w wysokości 975,00 zł będzie adekwatna do wysokości przekroczenia. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn 3 000 zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby (0,325 MW x 3 000 zł). Wartość mnożnika wynika z tego, iż pozwany wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1 500 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10- 31 sierpnia 2015 roku. Sąd zawęził natomiast podstawę wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie powoda do ograniczeń i do stopnia w jakim to niedostosowanie miało miejsce.

W ocenie Sądu zastosowany algorytm nie tylko prowadzi do ustalenia kary proporcjonalnej do zakresu naruszenia, ale jednocześnie wobec jego wykorzystywania do obliczania kary w każdym przypadku naruszania przez odbiorców ograniczeń w poborze energii służy przejrzystości i zapobiega dysproporcjom.

Zdaniem Sądu obliczona kara nie jest nadmiernie uciążliwa dla powoda, jest odpowiednia do charakteru popełnionego czynu oraz skutków naruszenia obowiązujących norm. Kara ta nie wpłynie ponadto na pogorszenie kondycji finansowej powoda oraz jego płynności finansowej i pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przez powoda w poprzednim roku podatkowym przychodu wynoszącego (...) zł.

W ocenie Sądu kara ustalona w tych granicach spełni swoje podstawowe cele w zakresie oddziaływania szczególnego na powoda, jak również funkcję prewencji ogólnej. Tak ustalona kara nie przekracza również możliwości płatniczych powoda. Warto w tym miejscu podkreślić, że kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 31 marca 2008r., sygn. akt SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Wskazać przy tym należy, iż kara w wysokości 975,00 zł, adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia będzie na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje- represyjną i zapobiegawczą sprawiając,

że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Biorąc powyższe względy pod uwagę, wobec braku podstaw do uchylenia Decyzji, Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zmienił Decyzję w ten sposób, że obniżył w pkt 2 wymierzoną powodowi karę w wysokości 3 930,00 zł do kwoty 975,00 zł na mocy art. 479⁵³ § 2 k.p.c. W pozostałej zaś części, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 100 k.p.c. wzajemnie je znosząc w związku z częściowym uwzględnieniem żądań obydwu stron.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik